

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

81. Qualiter jusp. privatorum ex fundatione vel dotatione probetur, ex præsentationibus multiplicatis per antiquissimum cursum temporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

plicito titulo foundationis, vel dotationis, vel de alio privilegio seu mixto, nulla cadit questio circa probationem, uti & tunc quod ad potentes nihil innovatum est. Card. de Luca in sum. juris. n. 50. De cetero autem concilium respectu potentium juris dispositionem alterasse, novamque formam rigorosam induxisse in eo eorum jure patronatus, quod ex sola diuturna possessione seu prescriptione acquisitum prætenditur, ob malam usurpationis presumptionem. C. de Luca. *ibid.* n. 57. Porro an, dum personæ potentes se non astringunt ad titulum resultantem à sola diuturna possessione, sed allegant, & probare volunt titulum explicitum foundationis vel dotationis, sufficiat probatio hujus tituli per testes, vel alias probationis species, diversa sunt opiniones, ut Card. de Luca *loc. cit.* n. 69. quarum utramque ait recipiendam respectivè pro qualitate facti, prout nimirum militat, vel excluditur illa suspicio, ob quam in potentibus hæc rigorosa forma inducta, idque pro judicis vel superioris prudenti arbitrio; unde jam in specie sit

Questio 80. Qualiter probetur jus patronatus privatorum per authenticum documentum, & alia à jure requisita; seu quid veniat hic nomine authentici documenti?

1. **R**espondeo: tametsi documentum nomen sit genericum, comprehendens tam scripturas authenticas & publicas trium vel duorum testium subscriptione vel præsentia confectas per manum publicam, quæ veniant nomine instrumenti, quam probationes quasvis alias, quibus de veritate docemur. v.g. quæ fiunt per testes, etiam deponentes de tenore & amissione scripturæ: in præsentia tamen ad documentum arctari ad scripturam, & usurpatum à Tridentino pro instrumento, ne aliàs reliqua verba sequentia in dicto concilii decreto sint superflua, ut quid enim (si comprehenderentur aliæ probationes) subungere necesse erat: sive etiam ex multiplicatis præsentationibus, alijsq; secundum juris dispositionem. Castrop. *cit.* d. 2. p. 3. n. 3. citans Leon. in thes. for. Eccl. c. 21. n. 2. Barb. de pos. Ep. p. 3. alleg. 72. n. 22. Gonz. gl. 18 n. 32. In præsentia autem scriptura authentica erit Bulla Episcopi, seu consensus illius, in scripto concessus ad fundandam vel dotandam ecclesiam. Castrop. *ibid.* n. 2. citans Barb. ubi ante n. 24. Ricc. in pr. for. eccl. resol. 125. Quod si non originalis ipsa Bulla, sed solum illius exemplar & transumptum ostendatur, ut fidem faciat, debet habere à jure requisita in ejus confectioe, extractione, compulsatione juxta cap. cum p. Tabellio. de fide instrum. (de quibus optimè Covarr. pract. qq. c. 21. & Menoch. de arb. casu 87.) nimirum ut sit extractum auctoritate judicis, & cum citatione illorum, quorum interest, & insuper originale, nisi antiquissimum sit, recognoscendum, si de ejus fide dubitetur. Castrop. *ibidem*, citans Gonz. ubi ante à n. 40.

2. Porro dum dicta explicita & vera probatio haberi nequit, recurrendum ad præsumptivam seu adminiculativam. Inter quas prima est immemorialis vel centenaria (quæ immemoriali in hoc æquipollet) bene probata, absque eo, quod constet de initio, infecto, incompatibilis; planum est enim eam sufficientem esse, etiam foundationis & dotationis; cum vi illius optimus & validior titulus allegari valeat. Nisi tamen hæc præsumptio à contraria probatione, vel fortiori præsumptione elidatur; quia nempe qualitas personæ dictam præsumptam pro-

babilitatem excludit, v.g. quod jus præsentandi Rectorem hospitalis esse consuevit penes pauperes ibi existentes; cum præsumi nequeat, eos fundasse hospitale aut dotasse. Card. Luca in sum. juris. p. 51.

Questio 81. Qualiter jus patronatus privatorum ex fundatione vel dotatione probetur ex præsentationibus multiplicatis per antiquissimum temporis cursum; ubi maximè petitur, quot præsentationes requirantur, & qualiter earum immemoriale probetur?

1. **R**espondeo ad primū: ad hoc requiri ad minus præsentationes tres; sed quod dictio multiplex in sua propria significatione non videatur pauciore numero contenta; cum multiplicari non dicatur illud, quod semel tantum repetitum est. Et esto, præsentatio bis facta sufficiat, ut dici possit præsentationem multiplicatam esse, non tamen adhuc dici posset multiplicata cum ea quantitate, quam requirit concilium; nimirum ut multiplicata sit per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat (quale ad minimum est tempus centenarium, ut Menoch. de arb. casu. 3. Farinacius p. 1. prax. crimin. q. 47. n. 112. Barb. de pos. Ep. p. 3. alleg. 72. n. 35. & c. apud Castrop. l. c. num. 4. nam qui sexagenarium voluit sufficere, intelligendi sunt de depositione testium) intra quod vix contingere potest, quod præsentatio semel tantum repetita memoriam hominum excedat: ita tenet Castrop. *loc. cit.* contra Barb. *loc. cit.* n. 31. Riccium in pr. resol. 127. & c. sententias sufficere præsentationes duas, eò quod pluralis locutio de reg. juris in 6. & dictio multiplex in duobus verificari possit, præsertim in materia odiosa, & juris communis restrictiva, qualis hæc est.

2. Respondeo ad secundum: licet per scripturas directè non probetur harum præsentationum immemoriale (cum scriptura non probet memoriam non esse in contrarium) probari tamen indirectè, si probetur per 100. & plures annos fuisse præsentationes continuatas; cum sic tacitè innuatur, nihil esse contrarium. Castrop. n. 5. juxta Rotam.

3. Probatum etiam per testes, si sint ad minimum quadragenarii & deponant, se toto illo tempore vidisse præsentationes continuatas esse, & insuper addant, se ita audivisse antecederent factitatum. Castrop. *ibid.* citans Mol. l. 2. de primogen. c. 6. n. 40. Necesse tamen est, ut deponant, præsentationes continuatas esse per dictum tempus immemoriale usque ad tempus moræ litis. Castrop. citans Barb. *cit.* alleg. 72. n. 38. Item necesse est, ut non constet de infectæ initio, & nullitate tituli; quia tunc, cum jam constet de veritate, cessat præsumptio ex immemoriali resultantis. Mol. *loc. cit.* n. 60. Gonz. gl. 18. n. 49. Covar. apud Castrop. necesse tamen non est in depositione testium vel scripturæ, fieri mentionem foundationis vel dotationis, sed sufficit deponere de multiplicata præsentationis. Gonz. *loc. cit.* num. 46. apud Castrop.

Questio 82. Qualiter præterea probari possit jus patronatus privatorum ex fundatione vel dotatione.

1. **R**espondeo: omnibus illis modis, quibus aliàs à jure tituli probatio conceditur; id enim innuitur per illa Trid. verba: *aliasve secundum juris dispositionem.* Castrop. n. 6. citans Gonz. num. 51. & 58. Barb. *loc. cit.* n. 42. Sic itaque probari potest primò per